

Znakovi zdravog srca i načini popravljavanja bolesnog srca (Medina)

Hatib: dr. Halid ibn Sulejman el-Muhenna

10. ševval 1445 o Hidžri / 19. april 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se kajemo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga ne može odvesti u zabludu, a koga On u zabludi ostavi, niko Ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Uzvišeni Allah odlikovao je čovjeka nad drugim stvorenjima, stvorio ga u najljepšem skladu i dao mu najljepši oblik. Čovjek je najskladnije i najljepše stvorenje. Odlikovan je razumom i nadaren sposobnošću razlikovanja stvari. A, sve to kako bi, Allahovom voljom i kao Njegov namjesnik, mogao izvršavati dužnosti i provoditi Njegovu volju na Zemlji, ali i zbog drugih mudrosti koje su samo Njemu poznate. Ljudi se među sobom razlikuju i vrednuju po fizičkim karakteristikama, ali kod Allaha njihov fizički izgled nema nikakvu vrijednost, niti od njega imaju bilo kakvu korist, i jedino po čemu se kod Njega vrednuju jeste dobrota njihove nutrine, koju oni ne mogu vidjeti

svojim očima, nego je vidi jedino On, Allah, džellešanuhu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Allah ne gleda u vaše likove, niti u vaša tijela, On gleda u vaša srca i u vaša djela."

O vjernici! Srce je vladar ostalim organima, a organi su njegovi vojnici, koji bespogovorno izvršavaju njegove naredbe, i postupaju u skladu s njegovim uputama. Ako je vladar dobar, njegova vojska radit će samo ono što je dobro, a ako je on pokvaren, i njegova vojska činit će pokvarena djela. Dokaz za to jesu riječi onoga koji je govorio samo istinu i čiju je iskrenost Allah potvrdio, a koji je rekao: "Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ i ako je on zdrav, zdravo je čitavo tijelo, a ako je bolestan, bolesno je čitavo tijelo, a taj organ je srce."

"Dionice" svog puta ka Allahu čovjek prelazi srcem, a ne tijelom, što znači da se temelj svih ibadeta koji vode ka Allahu nalazi u srcu, u njemu je njihov začetak, kao što su ljubav prema Allahu i Njegovom Poslaniku, nada u Allahovu milost i strah od Njegove kazne, oslonac na Njega, iskrenost prema Njemu, odazivanje Njemu.

Šerijatski dokazi ukazuju na to da je vrijednost djela u samom srcu i da se dobra djela i nagrada ne vrednuju po vanjskoj formi, niti po mnoštvu djela i uloženom trudu, nego po stanju srca u trenutku činjenja nekog djela, odnosno stepenu vjerovanja, iskrenosti i ubjeđenja. Šejhul-islam Ibn Tejmijja rekao je: "Djela se ne vrednuju po mnoštvu, nego po stanju srca u trenutku njihovog činjenja."

To je i razlog što su prve generacije ovoga ummeta smatrale da istinska vrijednost i počast pripada onima koji su pretekli druge dobrotom, čistotom i iskrenošću svoga srca, i da je trud uložen u borbi za postizanje tih deredža korisniji, plodotvorniji i važniji od truda uloženog u činjenju dobrovoljnih ibadeta, jer onaj ko popravi svoje srce, popraviti će i svoja djela. Imam Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, kaže: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi više su se trudili da očiste svoja srca i vežu ih za Allaha nego u činjenju dobrovoljnih ibadeta, namaza i posta."

Ako je ovaj ljudski organ, zaista, na ovolikom stepenu, a jeste, onda bi trebao biti u posebnom fokusu čovjekove brige, pažnje i nastojanja, i čovjek ga ne smije gubiti iz

vida ni koliko je treptaj oka, jer prava svjetlost je svjetlost srca, prava spoznaja je spoznaja srca i prava dobrota je dobrota srca. Uzvišeni kaže: “Zašto oni po svijetu ne putuju pa da srca njihova shvate ono što trebaju shvatiti i da uši njihove čuju ono što trebaju čuti, ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima.” (El-Hadždž, 46)

Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio Allaha: “Allahu moj, podari da u mom srcu bude svjetlost.”

O vjernici! Zdravlje srca važnije je za čovjeka od zdravlja njegovog tijela i organa. Krajnji ishod fizičke bolesti jeste smrt, a ona je sudbina i kraj svakog stvorenja, dok je krajnji ishod bolesti i pokvarenosti srca nevjerstvo ili licemjerstvo koji uzrokuju poniženje na dunjaluku i ahiretu, da nas Allah sačuva od toga.

Nema spasa od poniženja na Danu proživljenja osim za onoga ko pred Allaha dođe čista srca, kao što kaže Uzvišeni jezikom Svoga prijatelja Ibrahima, predvodnika pravovjernih, alejhis-salam: “... i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 87–89)

Jedna od dova poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, bila je: “Molim Te podari mi čisto srce!”

Zdravo srce je ono u kojem nema širka – mnogoboštva, sumnje i novotarije, i koje je čisto od prezrenih djela i svih bolesti, a to je srce iskrenog vjernika, koji samo Allaha obožava.

S druge strane, bolesno srce je srce nevjernika i licemjera, kao što kaže Uzvišeni: “Njihova srca su bolesna.” (El-Bekara, 10)

U komentaru Allahovih riječi: “... samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 89), Ebu Osman en-Nejsaburi rekao je: “To je srce koje je čisto od novotarije i koje stremi sunnetu.”

Osnova zdravlja i dobrote srca krije se u njegovoj ispunjenosti vjerom u Jednog Boga, iz ljubavi prema Njemu, poštovanja, nade u Njegovu milost i straha od Njegove kazne. Srce će biti zdravo i jako u onolikoj mjeri koliko je oplemenjeno ovim

svojstvima, a bolesno i slabo onoliko koliko su ova svojstva zapostavljena ili zamijenjena svojim suprotnostima. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: "Potpuno zdravlje srca moguće je postići samo ukoliko ga zaštitimo od pet stvari: širka, koji je u suprotnosti sa tevhidom – čistom vjerom u jednog Boga, novotarije, koja je u suprotnosti sa sunnetom, strasti koje su u suprotnosti s naredbama i zabranama, nemara koji je u suprotnosti sa zikrom i ambicija koje su u suprotnosti s čistim nijetom i iskrenošću."

Postoje određeni znakovi na osnovu kojih je moguće razlikovati zdravo, čisto i živo srce u duhovnom smislu od običnog komada mesa, a oni su:

- neprestano podsjeća i kori svog vlasnika, sve dok se on ne preda i ne pokori svome Gospodaru, i dok se ne veže za Njega kao što se zaljubljenik veže za ono bez čega (ili za onoga bez kojeg) mu nema života, i bez čijeg mu zadovoljstva, blizine i društva nema spasa, niti užitka, niti radosti;
- u njegovoj naravi je da se, kada mu se ponudi nešto što je ružno i odvratno, distancira od toga, pokaže prezir prema tome i da se uopće ne osvrće na to;
- postojanost na istini i njeno slijeđenje čak i u najtežim trenucima, kada talasi iskušenja i sumnji udaraju sa svih strana, jer u srcu vjernika postoji svjetiljka koja mu osvjetljava put, kao što se to prenosi od plemenitog ashaba Huzejfe ibn Jemana, radijallahu anhu.

Brate u islamu, Allahov robe, pazi da ne prekršiš čvrsto prihvaćenu obavezu prema svome Gospodaru da ćeš Ga iskreno obožavati, pa da ti srce otvrdne, i čuvaj ovaj zavjet snažnije i bolje nego što čuvaš svoj imetak i svoj život.

Tvoje srce ima urođenu sklonost prema istini i uputi, ali se i vrlo brzo mijenja nagore, i pod stalnim utjecajem ili izloženosti grijesima može otvrdnuti ili se pokvariti, a može, zbog veličine i mnoštva grijeha, biti "zapečaćeno", pa da ne raspoznaje dobro od zla, i da uopće ne osjeća rane uzrokovane grijesima i da ga ne povređuje nepoznavanje istine.

Jedan od najvećih uzroka tvrdoće srca jeste zloba prema čestitim vjernicima, i zbog toga Allah, džellešānuhu, neće dati Svoj Džennet i Svoju Kuću počasti čovjeku koji je u svom srcu nosio zlobu prema bilo kojem vjerniku, štaviše, Džennet je Kuća čistih srca, i Allah, džellešānuhu, će, iz Svoje milosti, odstraniti zlobu iz grudi vjernika prije nego što uđu u Džennet, kako bi u njemu uživali i srcem i tijelom. "I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti." (El-Hidžr, 47)

O muslimani! Oholost je, da nas Allah sačuva, također jedan od velikih uzroka tvrdoće srca i prepreka koja stoji na putu njegovog popravka i osjećajnosti. Uzvišeni kaže: "Odvratio ću od znamenja Mojih one koji se budu bez ikakva osnova na Zemlji oholili." (El-A'raf, 146)

Poznati tabi'in Ebu Kilaba Abdullah ibn Zejd el-Džurmi, Allah mu se smilovao, rekao je: "Odvratio je njihova srca od Kur'ana."

Također, jedan od tih uzroka jeste vezivanje srca za nekoga drugog mimo Allaha, u ljubavi, poštovanju i pouzdanju.

Čovjek će svoje srce puniti ljubavlju prema stvorenju sve dok ga ne isprazni od ljubavi i čežnje prema Stvoritelju, i ukazivat će poštovanje prema stvorenju sve dok u njegovom srcu više ne bude mjesta za strahopoštovanje prema Allahu, i svoje potrebe tražit će od stvorenja sve dok u njegovom srcu ne nestane i najmanjeg traga pouzdanja u Allaha.

Allahu moj, ispuni naša srca ljubavlju, strahopoštovanjem i pouzdanjem u Tebe, o Ti koji uslišavaš dovel!

Kada srce oboli, ono traži ono što će mu nauditi, a prezire ono što će mu koristiti. Nema ničega korisnijeg za srce od njegovog čuvanja od bolesti, prije nego što ona ovlada njime, a najbolji način da se to postigne jeste udaljavanje od grijeha i nemarnosti, dvaju "najljućih" neprijatelja njegovog zdravlja i najvećih uzroka njegove bolesti, tvrdoće i pokvarenosti, i da čovjek uporno moli Gospodara, Koji upravlja i vlada srcima, da popravi njegovo srce, učini ga zdravim i učvrsti ga na putu vjere, kao

što je molio predvodnik bogobojažnih, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i da požuri s njegovim liječenjem, onako kako je propisano u šerijatu, čim osjeti da ga je zahvatila bolest.

O vjernici! Najbolji lijek za "otvrdnula" srca jeste zikr – često spominjanje Allaha Uzvišenog, jer je zikr potpuni lijek, koji ne uđe ni u jedno srce a da ga ne izliječi.

Nježnost srca nastaje od zikra, spominjanja Allaha, s obzirom na to da zikr potiče skrušenost i predanost srca i otklanja nemar iz njega.

Najvredniji i najdjelotvorniji zikr u popravljanju ljudskog srca jeste spominjanje Allaha Njegovim objavljenim govorom. Uzvišeni kaže: "... da ovaj Kur'an kakvom brdu objavimo, ti bi vidio kako je strahopoštovanja puno i kako bi se od straha pred Allahom raspalo." (El-Hašr, 21)

Allahov robe! Uči Allahove riječi i razmišljaj o njima, slušaj ih sa strahopoštovanjem, osjeti strah kada učiš ajete koji govore o Njegovoj kazni, čezni kada budeš učio ajete o Njegovoj nagradi i uzmi pouku iz kazivanja o prošlim narodima i onome što ih je zadesilo Allahovom neizmjernom moći, i ako tako budeš radio, sigurno će lijek pronaći put do bolesti i izliječiti tvoje srce.

Ko želi raznježiti svoje srce, neka pomiluje siročce, nahrani siromaha i pobrine za potrebe onih koji su u potrebi.

Čuvanje pogleda od onoga što je Allah zabranio jedan je od najvećih uzroka popravljivanja srca, jer je Uzvišeni Allah učinio oko ogledalom srca, i kada čovjek obori pogled i ne gleda u ono što mu je zabranjeno, njegovo srce sputa strasti i prohtjeve, a kada "raspusti" pogled, njegovo srce "raspusti" strasti i prohtjeve.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta
i milostiv je.

